

АГНЕШ МЕСЬОЙ

НА СВОБОДА

Култура

*This project has been funded with support from the
European Commission.*

*This publication [communication] reflects the views only
of the author, and the Commission cannot be held
responsible for any use which may be made
of the information contained therein.*

*Този проект е финансиран с подкрепата на
Европейската комисия.*

*Тази публикация [съобщение] отразява само личните
виждания на нейния автор и от Комисията не може
да бъде търсена отговорност за използването
на съдържащата се в нея информация.*

НА
СВОБОДА!

АГНЕШ МЕСЬОЙ

Превела от унгарски: Юлия Крумова

„ЕМАС“

*Книгата е издадена с финансовата помощ
на Литературен музей „Петъофи“:*

PETŐFI LITERARY MUSEUM

Mészöli Ágnes

SZABADLÁBON

Copyright © Pozsonyi Pagony Kft., 2016

Агнеш Месъой

НА СВОБОДА

Превод: *Юлия Крумова*

Дизайн на корицата: *Златина Зарева*

© ИК „ЕМАС“ 2020

Всички права запазени!

*На Габор, който ми даде сили
да продължа...*

0. момче с китара

Беше изключено да не го забележиш, толкова бе несръчен. Първо подпра китарата до масата. После роклята на една жена се закачи в дръжката на калъфа и на пога на ресторантата със страшен трясък тупна инструментът. Той се опита да го навре между масата и стойката за цветя, като замалко не събори една саксия.

– Унгарец – присви егва забележимо уста управителят на ресторантата, докато с механични движения поставяше в хартиено пликче Big Mak меню.

– Китаристът ли? – попита го колегата му от втора каса, но си личеше, че отговорът изобщо не го интересува. Беше свикнал от време на време началникът му да обявява за унгарци най-различни типове и с изненадваща точност да уцелва националната принадлежност на сънародниците си. А момчето с китара изобщо нямаше вид на никакъв. Поръчал си бе храната на английски, но тук, на летището, хората говорят предимно английски.

В това време хлапето отегчено похапваше от пържените картофки, после забеляза, че се е освободило място до един уебтерминал. Очевидно му се искаше да се добере до него: най-напред премести чантата си до клавиатурата, после едно по едно пренесе и останалите си вещи. Накрая жената от съседната маса – съ-

щата, която бе съборила калъфа на китарата му – се смили над него, помогна му да премести партакешите си на другата маса, дори му издърпа и стола.

Управлятелят на ресторантата си помисли, че би могъл да отиде при момчето. Да го попита има ли нужда от помощ, наред ли е всичко. Какво, по дяволите, търси тук в учебно време? А и изобщо.

– Ще ме обслужите ли най-сетне? Един чийзбургер – прекъсна мислите му гвуметров мустакам германец.

– Естествено! Желаете ли меню? – попита управлятелят с безупречно произношение, изгладено до съвършенство по време на обучението му по германистика в Сегедския университет, после хвърли бегъл поглед на хлането с китарата. То вече се беше задълбочило в писането, сякаш светът около него бе изчезнал.

Управлятелят сви рамене наум и тукна пред мъжа червена пластмасова табла.

четири седмици по-рано

1. стълби

Дани се запъти към клуба в мазето.

– Да ти помогна ли? – скочи към него Шом, басистът, но Лила се провикна след тях от горния край на стълбището:

– По-добре помогни на мен! Мъча се с този сноп плацати, но никой не се сеща да вземе нещо от ръцете ми.

– За да ми надуеш главата с крясъците си ли? – отвърна ѝ Шом, но светкавично се завъртя и с две скока се озова на върха на стълбището. Взе от по-малката си сестра три пакета, опаковани в кафява хартия, като не спираше възмутено да нареджда. – Нали се сещаш, като ТиЕс вчера. Аз, говедото, исках да ѝ направя път на вратата. А тя ми се развила, че това било полюва дискриминация, да съм се връщал в пещерата с допотопните си поведенчески похвости. Чу я половината училище. Да му се не види, как не потънах в земята от срам – разпалено обясняваше Шом, сякаш наоколо имаше някой, който да не е запознат с историята.

Дани напредваше бавно надолу и ухилен си представяше сцената. Страхотно е било как Тими Есенчи, трийсет кила с мокри дрехи, крещи на Шом, сериозно наподобяващ пещерен обитател, поне ако се вземат предвид косата му до раменете и мечешкото му телосложение. Други прилики много-много не се забеляз-

Ваха, Шом беше спокоен, лежерен и обичаше да е на заден план – нещо обикновено за басистите. Вероятно затова толкова мразеше всички да го зяпат, никакво говедо ги беше снимало и след три минути снимката цъфна в Инстаграм и Фейсбук с коментари отдолу – една част се заяждаха с Шом, а друга обявяваше ТуЕс за феминалистка, трябвало ѝ едно чукане. И това бяха по-благовъзпитаните изявления.

– Много бих искал да се държа нормално с момичетата – продължаваше тирацата си Шом, покато с Алиса минаваха покрай Дани, за да слязат в мириещия на мухъл коридор на мазето. – Но половината побесняват, когато се опитам да бъда учиβ. А другата, когато не съм такъв. Да му се не знае, баща ни ме е възпитал да бъда джентълмен, но и идея си нямам...

– Апропо, баща ни, с мен спокойно можеш да си учиβ, аз съм ти сестра – захили се момичето. – Ако евентуално не си забелязал за последните шестнайсет години.

– Мерси, забелязах и още как. Нямам и миг спокойствие.

Алиса се опита с огромен замах да отвори желязнаата врата на клуба, но нищо не постигна. После откри, че под бравата още виси заключеният катинар.

– Виж ти, затворено ли е? Възможно ли е още да няма никого? Домук бяхме с точното начало! – разчува се момичето.

– Ще изтичам до учителската за ключа. – Шом остави плакатите на бетоновия под и с широки крачки пое обратно нагоре по стълбите.

Дани също стигна до полутъмния коридор. Поотдалечи се от стената, къдемо се подпираше с ръка, и прехвърли в нея една от патериците. С няколко крачки настигна Лила, заета да подримва равнодушно паднато парче мазилка.

– Проблеми? – попита тя.

Дани не отговори. Внимателно облегна на стената патериците си и свали от гърба си калъфа на китарата.

– Нищо особено – отвърна, но гласът му беше напрегнат. Продължи да говори, вероятно за да убеди сам себе си. – Шом каза, че другите кандидати не ставали за нищо. А аз знам всички парчета на Tube Rats. И осемте. И освен тях още към сто и петдесет. Това прослушване е само формалност, нали? Ще дойде някакъв авер на Флокс, който евентуално...

– Ако не изберат теб, ще видя сменката на всички превземи маймуни. С брат ми начело. Той ме накара да те убия и сега имам чувството, че аз съм те забъркала във всичко това...

– Така си е. Сам със сигурност нямаше да се провал – въздъхна Дани и се облегна на варосаната някога стена.

– Споко, ти си най-добрият – погледна го най-семнадесети Лила и отмахна косата от лицето си. – Например, можеш да свириш, за разлика от останалите. С две думи, ти ще спечелиш.

– Ако не ги смущава, че новият им китарист ще свири солото си седнал – въздъхна момчето. – Слую-

шай, не искам да ти е гадно, ако сгафя. Всъщност искам, разбира се! Замалко да забравя, че ти си виновна за Всичко!

– Защо ти трябваше да свириш по памет онова интроверто! – защищи се момичето.

Дани се ухили. Лила наистина се изненада доста, когато един следобед преди няколко месеца ѝ бе изсвирил началната песен от любимия ѝ албум. Всичко стана случайно, тогава още дори не бяха приятели. Дани беше пипнал някакъв гаден вирус, цяла седмица не бе ходил на училище и класната им ДЕЗ, Дора Ендрюди Зентайн, прати при него Лила – тя живееше само на няколко спирки от тях – защото непременно трябваше да се подпише някакъв документ за училище. Момичето не остана във възторг от задачата си. Имаше няколко причини. Смути се, че се налага да посети момчето в инвалидната количка. Вярно, никой не се заяждаше с него, но и никой не разговаряше с него, като се изключи Милан, съседът му по чин. Освен това същия следобед очакваше първия епизод от новия сезон на поредния си сериал. Накрая все пак го изгледа у Дани, защото иначе щеше да закъсне непоправимо, тоест да пропусне първите девайсет минути. Което си е истинска драма. Епизодът свърши, тя го попита дали му е харесало, а той не посмя да си признае, че не е разбрал нищо. „Супер беше, особено музиката“ – промърмори не особено убедително, после в смущението си извади китарата и изсвиря интроверто. Само подсвиркваше мелодията, нямаше как да запомни японския текст, но акордите не бяха сложни, A, C, D, G. На практика четирите са достатъчни да се изсвирят по-

ловината история на поп музиката. Лила – в пълно неведение по въпроса – беше направо омагьосана от изпълнението. А Дани – от успеха, с две думи, свири ѝ на китарата още около час и половина. И когато следващия понеделник влезе в клас, вече всички знаеха, че хлапето в инвалидната количка свири адски добре и има истинска черна акустична китара „Фендер“, която може да се включи към усилвател. Оттогава вакуумът около него се разсея.

След няколко седмици някой му се сопна, защото без да иска, бе прегазил раницата с гимнастическия му екип. „Мамка му, инвалидче, да беше внимавал повече, обядът ми е вътре!“ – викна му Абел. Въздухът в стаята изведнъж се смрази, всички наблюдаваха как ще реагира Дани, а той само каза: „Извинявай, въртях колелата, нямам очи на гърба си“. И с това се приключи.

– Отказвам да допусна в бандата на братчето ми отново да се намърда някой бездарник, неспособен да изсвири и един акорд – обясняваше в това време Лила въодушевено. – Така че не се излагай, става ли?

– Става! И през ум не ми минава да се излагам, но се въздържам от големи надежди. Защото след това извърши шамарът. На това, га си го кажем, съм му ял попарата – въздейна момчето, затвори очи и опита да не мисли за предстоящите няколко часа.

„Не е кой знае колко важно“ – внушаваше си той. – Този ирландски „пиратски“ пънк не е моето стил. Момчетата са добри, наистина, имат и участия. Да си признаем, супер ще е, ако се получи. Но светът няма да свърши, ако ме изритат. Поне ще съм опитал.“

Наистина нямаше много за губене. Съучениците му

еява не изпопадаха от изненада как така името му изобщо се споменава, когато се разбра, че групата на зреолостниците си търси китарист. До такава степен, че замалко да разубедят бандата, като се наканиха на прослушването да се яви целият 9А клас, при това с ръководството. Тоест с ДЕЗ, класната. Та значи, всички бяха госта въодушевени. Дори като знаеха, че Аила е подхвърлила една-две думи на брат си в полза на Дани. Тоест казала му е за уменията на момчето да свири. Шом пък Веднага се запали, защото по принцип харесващ сакатия приятел на сестричката си, а и защото този приятел правеше наистина яки неща с „Фендер“ си.

„Във всеки случай ще бъде супер да вляза при Пльховете – мислеше си с все още затворени очи Дани. – Ще ми хареса.“

По краката му плъзна обичайната оловна умора. Отвори очи. Аила успешно бе стъпкала на прах парчетата паднала мазилка и сега се беше заела да строи къщичка от увитите с онаковъчна хартия снопове плакати. После най-сетне се появиха и другите: групата „Tube Rats“, няколко неуморни фена и три нови момчета с китари.

„Ето ги значи враговете“ – изгледа ги Дани. Познаваше по физиономия две от момчетата: бяха единайсемокласници, учеха тук, в гимназия „Къръоши“, с единия се бе срещал навремето и в музикалната школа. Никога не беше виждал третия. Той тъкмо се кикотеше гръмогласно на някаква шега, започна да ръкомаха широко и да обяснява нещо на Флокс и на приятелката му. В един момент разкопчаните ръкави на карираната му риза се плъзнаха нагоре и се оказа, че

ръцете му са в матуирочки до лактите. Но ръководителят на групата не му обърна особено внимание. Пристъпи към облегнатия на стената Дани.

– Значи, ти си гениалният съученик на сестрата на Шом – подаде му ръка той.

– Чак пък гениален – изчерви се момчето и за да стисне ръката му, пусна едната си патерица. Тя, естествено, се наклони и падна шумно върху бетона. – Всенак мога да свиря едно-друго.

– Е, ще видим! – подхвърли Флокс и докато Шом се нюкаше с камината, се обърна към другите. – Страшно изоставаме, добре ще е всички да сме готови за гве минути. Разполагаме с гва часа. Да побързаме, господа!

Най-сетне Шом се справи с камината. Групата и свитата ѝ влязоха в тъмната стая на клуба.

Лила скочи към Дани, за да види падналата патерица, но момчето я изпревари.

– В моменти на проблясъци на мъдрост майка ми твърди, че каквото има да става, ще стане. С други думи, споко! – ухили се той широко на момичето и последва музикантите.

2. автобус

– Ще ми подържиш ли нещата, докамо си облека пуловера? – попита зънешата на спирката Лила и без да дочека отговор, тръсна в скума на седналото в инвалидната количка момче гимнастическия си сак, панкама с рисунки и малката чантичка, предназначена за моливите и четките ѝ. Хапещият марменски вятър рошеше боядисаната ѝ в черно коса и духна в лицето ѝ няколко кичура с цветни крайчета. Тя се мъчеше да измъкне пуловера си от раницата, а зъбите ѝ трракаха толкова силно, че една лелка, повлякла пазарска чанта на колела, я посъветва да побърза с обличането, защото ще я отнесе богът на студа.

– Ей сега, само да го измъкна, най-отдолу е... – забояснява през смях Лила, а лелката се затъпти на мястото, като продължаваше да нареджа, че няма намерение да се меси, но пролетта е ужасно студена и ще бъде жалко това хубаво момиче да настине. Междувременно автобусът се зададе, Лила навлече набързо суитшърт с качулка и се опита да разтовари Дани от багажа си.

Автобус 103 спря на спирката. Неколцина от чакащите хвърлиха поглед към момчето в инвалидната количка, но и слепец би видял, че то не се нуждае от помощ. Той натисна копчето за отваряне на вратата, със страхотен замах качи в автобуса свръхмодер-